

Teljes a Torzonborz trológia Pécsen, hiszen immár a Torzonborz és a holdrakéta című történet is a Bóbita színpadára került. Schneider Jankóval, a darab rendezőjével beszélgettünk a próbaidőszak során az új kaland születésének hátteréről, sci-fi világáról, illetve egyéb Bóbitás kötődéseiről, valamint hogy milyen az új élete a szegedi bábszínház művészeti vezetőjeként. (Képünkön: Jelenet a *Torzonborz és a holdrakéta* c. előadásból, fotó: Bóbita Bábszínház).

- A Torzonborz trilógiává bővült. 2014-ben jött Torzonborz, a rabló, 2016-ban bemutattátok a Torzonborz visszatér-t, 2022-ben pedig megérkezett a Torzonborz és a holdrakéta. Mindig is trilógiában gondolkodtatok?

- Nem, dehogy. Sőt, ez a rész csak nemrég került a könyvesboltokba. Amikor az első rész megjelent könyvben, akkor rögtön úgy gondoltuk, csináljuk meg. Ha jól emlékszem, már az első rész készítése közben jött ki a *Torzonborz 2*, a 3. rész pedig valamikor utána. Az is egy jó sztori, csak engem nem nagyon érdekelt, hogy a rabló megjavul. Viszont szerencsére nemrég kijött a mostani történetünk alapját képező könyv.

- Ez hol helyezkedik el a nagy Torzonborz-történetben?

- Ez egy köztes rész. Azt a dramaturgiai fogást alkalmaztam, hogy gyakorlatilag 1. rész vége az ennek a kezdete, úgyhogy szépen beékelődik az 1. és 2. rész közé. Nevezhetjük másfélnak. A könyvben nem történik sok minden: elkapják Torzonborzt, különféle cselekkel berakják őt egy holdrakétába, amit a fiúk – Jancsi és Lackó – papírhengerből készítenek, és visszaviszik a tűzoltószertárhoz, ami ebben a kisvárosban a börtön. Én pedig úgy gondoltam, hogy miért ne hozhatnánk létre egy ál-holdbeli tájat. Vagyis amikor kiszáll a holdrakétából, egy tákolt sci-fi jellegű díszletben fogadják őt, hőseinken kívül a Nagymama és Üstöllési őrmester is benne van a játékban. Persze az a cél nálunk is, hogy Torzonborz kerüljön be a tűzoltószertárba, azonban itt az a nagy terv, hogy a Holdon ezüst van, és a tűzoltószertárban raktározzák... A többit már nem árulom el, mert van benne még csavar is, meglepetés-szereplő is. Úgyhogy az új rész is tele lesz váratlan fordulatokkal.

- **Szóval mondhatjuk azt, hogy Preussler műve csak inspirációként szolgált számodra.**

- Igen, de azért erős keretet adott. Azért is mertük ezt meglépni, mert Németországban is úgy játsszák, hogy van benne egy minimális sci-fi keret. Az ő változatuk teljesen más, de ahhoz, hogy színpadra állíthassák, ott is belenyúltak. Velük egyeztetve mertük mi is meghozni ezt a döntést.

- **Tehát nem egyéni akcióról van szó.**

- Nem, tudnak róla, hogy „sci-fi-sítettük”, mert ha már a címében szerepel a holdrakéta, akkor Torzonborz jusson is el a Holdra.

- **Ha jól tudom, az adaptációt Papp Melindával közösen jegyzitek.**

- A jogokkal együtt megkaptuk a német színház szöveggönyvét is, amit Melinda lefordított. Nem hinném, hogy túl sokat használtam belőle, az viszont nagy lendületet adott, hogy láttuk, hozzányúlhatunk, bele lehet még rakni fordulatokat, és a sci-fi témát. Ha már trilógiáról beszélünk, akkor egyfajta hagyományépítés is van benne. Ahogy a hagyományban sokszor megszokott, ismétlődő dolgok vannak, ezért mertem itt is olyan toposzokat, mesei elemeket venni főként az első részből – de a 2. részt is megidézzük – ami nem ismétlés, mégis valamennyire megfeleltethető az előző részekben történeteknek. Ha valaki látta az előzményeket, azok számára lesz egy-két ismerős elem. Mindez reményeim szerint nem erőltetetten, hanem olyan szereplőkkel találkozunk, akiket jól ismerünk már, ezért vannak visszatérő motívumai is.

- **Már beszéltél az alkotási folyamat során a történet inspirációjáról. Kérlek, most mesélj a látványról és a zeneiségről is, amik szintén ismerős elemeket tartalmaznak.**

- A tervező ugyanúgy **Grosschmid Erik** volt, a tákoltságra erősítettünk rá a tervezésnél is. Azt már említettem, hogy a tűzoltószertárba egy úrsétás tréfával viszik vissza Torzonborzot, amihez papírmaszkokat kaptak. Az úrruha chipes zacskóból készült, a ráhúzható sisak pedig egy PET palack teteje. Direkt gyorsan, talált anyagokból raktuk össze ezt a világot, ezt akartuk vele megerősíteni. Emellett továbbra is

Babarci Bulcsú a

zeneszerző. A nyitány nem változik, harmadjára is ugyanúgy csendül fel, és a zenei témák is visszatérnek: mind Jancsi és Lackó, mind Torzonborz dalát meghallgathatjuk. Természetesen most is változnak, de szerettem volna őket ugyanúgy mesei elemekként visszahozni. Sőt, van egy olyan dal is a darabban, amelynél olyan zenei nyelvezetet igyekeztünk használni, ami nem egyértelműen felismerhető, a szövege pedig úgy született, hogy Google Fordítóba különböző nyelveken különböző kifejezéseket beírtam, amiknek egy részét fel is használtam később.

- **Február elején kezdtetek el próbálni, a bemutató március 5-én volt.**

- Összesen három hetem van rá, mert az első hét arra ment el, hogy a Torzonborz 1-et kicsit áthangszereltük, mivel most nincs hegedűnk, kérdéses volt, hogyan tudunk ennek ellenére egy érvényes, telített hangzást hozni. Utána, mivel Szegeden művészeti vezető vagyok, mindig ragaszkodom ahhoz, hogy amikor kellek, olvasópróbán, tervfogadáson, főpróbahéten ott legyek. És most ott főpróbahét volt. Nagyon sok munka van benne. Fontos, hogy a színészek zenélnek és díszítenek, mindenki azonosan. A díszítő kollégánk pedig zenél is – hol szintetizátoron, hol gitáron, basszusgitáron az előadásban. Ez egy nagy csapatmunka.

- **A Bóbitából a törzstagok játszanak a darabban, akik közé tartozik már Mag Eszter is, akivel szintén nem először dolgozol.**

Így van, mert a Bóbita előtt Szegeden volt, az első két szegedi rendezésemben – A szemüveges szíren

ben és

A kis boszorkány

ban

—

benne volt, mindkettőben főszerepet játszott. Utána jött át a Bóbitába. Nagyon örülök neki, azonban ebben az előadásban most „csak” zenészként szerepel.

- Az előbb említetted, hogy művészeti vezető vagy Szegeden, a Kövér Béla Bábszínházban. Ez mióta tart?

2020 július 1-től. Előtte ott rendeztem *A szemüveges szirént*. Ez idő tájt ültünk le **Jászay Tamással**

interjúra, amit már hónapok vagy talán évek óta mindketten megbeszéltünk. Ezt a szöveget olvasta el

Kiss Ági

, a Kövér Béla Bábszínház mostani igazgatója. Leültünk egymással, de nem mondtam elsőre igent, nagyon sokat gondolkodtam. De egyáltalán nem bántam meg, hogy elvállaltam.

Miközben azért ez nekem egy óriási ingázás Debrecen és Szeged közt.

- Közben pedig a Bóbitában is rendszeresen rendezel. Legutóbb Czéh Danit A kiscigömböcben, illetve ha minden igaz, előbb-utóbb visszatérsz a Robin Hooddal is.

- Igen, nagyon szeretnénk újra játszani. Az viszont már koprodukció lenne Szeged és Pécs közt, ami azt jelenti, hogy mindkét helyen játszánánk. A dolog tárgyalás alatt van, de már látom a végét, összejöhet. Ami a szereposztás szempontjából érdekessé teszi a dolgot, hogy **Balog Zita**

helyére én magam ugranék be, így a darab végén három szakállas fickó állna. Sőt, a jelenleg Londonban élő

Eklics Dani

helyére is találni kell valakit, aki több mint díszítő, teljes jogú tagja volt a csapatnak. Ez egy négyszereplős előadás, és azt próbáljuk összehozni, hogy lehessen játszani. A mostani egyeztetések szerint úgy tűnik, hogy ez a következő évadban, március-áprilisban valósulhat meg. Szerencsére mindenki el van havazva, de jelenleg úgy tűnik, hogy a próbafolyamat két etapos lesz, januárban és márciusban.

- A kiscigömböc hogyan jött a képbe?

- **Czéh Danival** már legalább két éve beszélünk arról, hogy meg kellene csinálni ezt a darabot. Behívtuk

Boráros Szilárdot, mint tervezőt, és **Markó Róbertet**, író-producert, ugyanis a darab a KL Színház égisze alatt jött létre. Felhívtuk Robit, elmondtuk, hogy miben gondolkodunk, és ő nagyon hamar megírta. Azt mondta, hogy „kigurult” belőle a szöveg.

Azonban annyira vaskos, végiggondolt szöveg volt, hogy szinte rádiójátékként vagy hangoskönyvként is megállja a helyét. Nagyon nehezen találtam meg benne a játékokat.

Félreraktam, félreraktuk a szöveggönyvet, és elkezdtem összeírni, hogy mit szeretnék benne látni, majd Danival is összeültünk. Csak arra koncentráltunk, hogy mi az, amit szeretnénk benne megmutatni játékosan. Aztán a játékok és szöveg villámgyorsan összefésülődött. Dani úgy érkezett az első próbára, hogy már tudta a teljes szöveget, a harmadik próbanapon már közönségünk volt. Utána pedig alig volt olyan próba, hogy ne jött volna valaki. Nagyon gyorsan túl voltunk rajta, az utolsó héten már csak a pici csemegékre koncentráltunk, amiket másképpen lehetne hangsúlyozni. Egy nagyon belakott, kipróbált, már sokaknak eljátszott előadással vártuk az embereket a bemutatóra. Eredetileg szabadtérre terveztük, de mivel nagyon fúj a szél, ezért a premierre beköltöztettük a Bóbita nagytermébe. De mindegy, mert bent ugyanúgy élt. Dani azóta nagyon sok helyen játszotta országosan is, és nagyon sokféle helyen, például a Szabadkikötőben kocsmaszínházi jelleggel, szabadtéren, a JESZ-ben, és nagyon jó hallani,

hogy milyen sokféle felületen él meg a darab.

- Akkor ez valószínűleg hosszabb távú lesz.

- Remélem. Szeretnék elhívni Szegedre, hogy játssza nálunk is. Tudom, hogy folyamatosan sok helyre hívják.

- Elégé felbolydult az életed azzal, hogy művészeti vezető lettél, meg persze folyamatosan rendezel is. Milyen terveid vannak a Torzonborz utánra?

- A Torzonborz után jó lenne egyet pihenni, de ez nem jön össze. Szegeden ezután is gyakran leszek, készítek elő. Jövőre szeretnék egy olyan előadást csinálni ott, ami az együttmesélés erejéről szól, egyfajta szabadulószoa, de ez nem jó szó rá. Vannak azok a klasszikus mesék, amikor például három királyfi elmennek szerencsét próbálni és elérnek egy hármás keresztúthoz. Megbeszélnek egy időpontot, hogy találkoznak valamennyi idő múlva. Ebben a történetben is lenne egy mese, amiben van egy konfliktus, amiből el kell indulni, de ezt az egész nézőtér, az összes gyerek oldaná meg. Választhatnak, hogy kivel mennek tovább. Bejutnak egy-egy helységbe, ahol a megoldás egyharmadát találják meg feladatok során. A fragmentumokból pedig a végén együtt kirakják a mese végét. Ennek keresem még a hogyanját, illetve hívtak a Vojtinába, Debrecenbe tervezőként, ez a *Hoppláda* című előadás lesz. Most azon dolgozom, és lejárok Szegedre, ott vagyok a főpróbahéten. Jövőre pedig Békéscsabán rendezek egyet, tehát jó sok dolog történik, de ez nem baj.

{jcomments off}